نازه‌های نشر

روایت‌هایی از زائران حاج قاسم در «بر مدار مزار»

رواق| کتاب «بر مدار مزار»؛ روایت‌هایی از زائران مزار حاج قاسم‌سلیمانی به قلم فروغ زال با مشارکت بنیاد مکتب حاج قاسم توسط انتشارات «راه یار» منتشر شد.

رنگین‌کمان هویت انقلاب اسلامی در آخرین سال‌های دهه۹۰، کهکشانی پررنگ‌ونور کم داشت و آن تشییع باشکوه و پرجمعیت پیکر سردار سلیمانی در چند شهر ایران و عراق بود. درباره شخص حاج‌قاسم و ابومهدی و یاران شهیدشان نیست. شاید بتوان گفت در نهان تشییع‌های عاشقانه شهدا و امام شهدا معنی دیگری نهفته است؛ اگر تشییع حاج‌قاسم پرشکوه است و حضور مردم شگفتی‌ساز، برای جریان تشییع و پرده‌های غریبانه بدن‌های مبارک ائمه و شیعیان در طول تاریخ اسلام است. ما اگر گرد سلیمانی سینه می‌زنیم، برای روی مزار حاج قاسم گذاشت. بعد از اینکه حمدی خواند و از نوزادش روی مزار حاجی عکس گرفت، بغلش کرد و رفت. به عظیم، مثل داستان یوسف و دوک نخ و سودای یوسف، روایت شود، جلال و جمال شخصیت شهدا را زیباتر و درست‌تر نمایش دهد.

در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «یکی از روزهایی که نوبت خادمی ام بود، پدری نوزادش را لای پتو به گلزار شهدا آورد و روی مزار حاج قاسم گذاشت. بعد از اینکه حمدی خواند و از نوزادش روی مزار حاجی عکس گرفت، بغلش کرد و رفت. به نظرم آمد روزهای اول تولد نوزاد باشد چون مادرش حال خوبی برای بالا آمدن از پله‌های گلزار نداشت و پدر به‌تنهایی آمده بود. فرصت نکرد به آن پدر گفت‌وگو کنم اما روزی که پدر و مادری نوزادهای دوقلویشان را به گلزار آوردند و یکی را روی مزار حاج قاسم و دیگری را روی مزار شهید حسین پورجعفری گذاشتند، نزدیک‌تر رفتم تا ببینم دلیل گذاشتن چیست. پدر و مادر نذر کرده بودند اگر خدا پسری به آن‌ها داد اسمش را قاسم بگذارند. حالا که دوقلوی پسر داشتند، نام یکی را «قاسم» و نام دیگری را به‌خاطر شهید پورجعفری، «حسین» گذاشته بودند».

کتاب «بر مدار مزار» که تحقیق آن برعهده سیدسجاد جلیلی و علیرضا اشرفی نسب بوده و تدوینش توسط فروغ زال صورت گرفته، در ۱۶۰ صفحه، شمارگان هزار نسخه و قیمت ۱۸۰هزار تومان توسط انتشارات «راه یار» منتشر شده است. علاقه‌مندان می‌توانند این کتاب را علاوه بر کتاب‌فروشی‌ها، از سایت ناشر به نشانی raheyarpub.ir تهیه کنند.

تفسیر

آیت‌الله علم‌الهدی

بشارت‌های قرآن به وجود اقدس امام زمان (عج) بخش بیست و هشتم

موضوع سخن در این سلسله نوشتار به تبیین آیات مهدوی قرآن اختصاص یافته، به بررسی آیه ۱۵۵ سوره مبارکه بقره رسید. گفته شد بر اساس روایات ذیل آیه، عنوان صابران در عبارت «وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ»، صبرکنندگان در مواجهه با امتحان‌های الهی و متعلق بشارت به ایشان، جریان ظهور موفور‌السرور حضرت مهدی(عج) است. از این رو می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های یاران امام عصر(عج) صابر بودن است.

با توجه به این و در مقام فهم خصوصیات صابران که در حقیقت خصوصیات اصحاب مهدی(عج) نیز است، بررسی ویژگی‌های صابران از منظر قرآن مورد گفت‌وگو قرار داشت. آخرین آیه‌ای که برای تکمیل این بحث به آن می‌پردازیم، آیه کریمه دهم سوره مبارکه زمر است که خدای سبحان در آن، صابران را کسانی دانسته که اجر و پاداش خود را بی‌حساب دریافت می‌کنند: «إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ».

برای فهم بهتر مراد خداوند از اهل صبر در این آیه شریفه، ذکر روایتی از رسول خدا(ص) درباره این آیه ضرورت دارد که نشان می‌دهد صابران کسانی‌اند که در مواجهه با بلایا اهل استعاذه و ایستادگی‌اند.

امام صادق(ع) از قول پیامبر(ص) فرمودند: هنگامی که نامه‌های اعمال گشوده می‌شوند و ترازوهای عدالت مُنَوازِينَ فلا يُنْصَبُ لِأَهْلِ البَلَاءِ مِيزَانٌ، وَلَمْ يُنْشَرْ لَهُمْ دِيوَانٌ، و حوادث سخت شدند، نه میزان سنجشی نصب می‌شود و نه نامه عملی گشوده خواهد شد، سپس پیامبر(ص) به عنوان شاهد سخن، آیه فوق را تلاوت فرمود که خداوند اجر صابران را بی‌حساب می‌دهد: «إِذَا نُشِرَتِ الدَّوَاوِينُ وَنُصِبَتِ المَوَازِينُ لَمْ يُنْصَبْ لِأَهْلِ البَلَاءِ مِيزَانٌ، وَلَمْ يُنْشَرْ لَهُمْ دِيوَانٌ».

و تلا هذه الآية: «...إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ». (مشکاة الأنوار، ص ۵۱۷، ح ۱۷۴۲)

بنابراین از مهم‌ترین ویژگی‌های کسانی که به دنبال قرارگیری در جمع یاوران امام زمان(عج) هستند این است که در مواجهه با سختی‌ها و بلایا صبوری و استقامت کنند.

نیم نگاه

آیت‌الله میرزا جواد آقا ملکی تبریزی پاسخ می‌دهد

در لیلة الرغائب چه کارهایی باید انجام داد؟

برخی در طول سال منتظر فرارسیدن ماه رجب هستند تا در شب جمعه اول این ماه که به لیلة‌الرغائب معروف است به نماز و دعا و نیایش بپردازند.

به گزارش خبرگزاری مهر، رجب ماه هفتم از سال قمری است که به آن مُضر نیز می‌گویند به سبب احترامی که قبایل برای آن ماه قائل بودند. رجب در اسلام از ماه‌های حرام به شمار می‌آید و آن را رجب الفرد نیز گویند، زیرا سه ماه از ماه‌های حرام سه به هم پیوسته‌اند و این ماه از آن‌ها جدا و فرد است. این ماه همانند شعبان و رمضان از ماه‌های بسیار با شرافت و با فضیلت است که در روایات اسلامی بر آن تأکید و توصیه شده؛ به‌طوری که رجب «شهر الله الأصب» یعنی ماه سرای خداوند نامیده شده که رحمت خدا در آن بر بندگان سرازیر است. پس شایسته است انسان‌های با ایمان بسیار استغفار و توبه کنند. همچنین به این ماه «واصل» (بی سر و صدا) نیز گفته شده زیرا در آن از جنگ با مخالفان و مشرکان نهی شده است.

برخی در طول سال منتظر فرارسیدن ماه رجب هستند تا در شب جمعه اول این ماه که به لیلة‌الرغائب معروف است به نماز و دعا و نیایش بپردازند. در چنین شبی که موسوم به لیلة‌الرغائب است، نقل است فرشتگان از آسمان به زمین خاکی سرازیر و ساکن زمین می‌شوند و پیغام‌بر نیت‌های پاک بندگان خداوند هستند.

ویژگی مهم کتاب المراقبات این است که دستوراتش برای مراقبت و سیر و سلوک جنبه همگانی دارد و به کار عارف و عامی می‌آید و اعمالی برای همه روزهای سال لحاظ شده و آثار آن را با توجه به این مراقبت برمی‌شمارد. علامه طباطبایی در مقدمه خود بر این کتاب، آن را بهترین کتابی می‌داند که درباره عبودیت و تقرب و مراقبت نوشته شده است.

آیت‌الله میرزا جواد آقا ملکی تبریزی درباره این باب با فضیلت می‌گوید: «چنانچه شب اول ماه مصادف با شب جمعه بود، سزاوار است عمل به لیلة‌الرغائب را نیز انجام دهد. از پیامبر اکرم(ص) روایت شده: از اولین شب جمعه در ماه رجب غافل نشوید زیرا شبی است که فرشتگان آن را لیلة‌الرغائب می‌نامند.

این نام‌گذاری به این خاطر است که وقتی یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته‌ای در آسمان و زمین نمی‌ماند مگر اینکه در کعبه و اطراف آن جمع می‌شوند. آنگاه خداوند به‌طور غیرمنتظره‌ای بر آنان وارد شده و می‌فرماید: ای فرشتگان! هر چه می‌خواهید از من درخواست کنید. فرشتگان عرض می‌کنند: حاجات ما این است که از روزه‌داران رجب درگذری. خداوند می‌فرماید: این کار را انجام دادم.

■ **اعمال ویژه لیلة‌الرغائب**

بهتر است کسی که این حدیث را می‌شنود، در این شب، زیاد بر فرشتگان صلوات بفرستد تا تکلیفی را که آیه ۱۲ تحیت به عهده ما گذاشته به اندازه توانایی انجام داده باشد. سپس رسول خدا(ص) فرمودند: کسی که روز پنجشنبه اول رجب را روزه بگیرد و سپس بین نماز مغرب و عشا ۱۲ رکعت نماز بجا بیاورد؛ هر دو رکعت به یک سلام و در هر رکعتی سوره فاتحه یک بار، انا انزلناه فی لیلة‌القدر سه بار و قل هو الله احد ۱۲ بار بخواند و هنگامی که نماز تمام شد، ۷۰ بار بر من (با این الفاظ) صلوات بفرستد: اللهم صل علی محمد النبی الأمی و علی آله، سپس سجده کرده و در سجده ۷۰ بار بگوید: سبوح قدوس رب الملائکة و الروح؛ سپس سر خود را بلند کرده و بگوید: رب اغفر و ارحم و تجاوز عما تعلم انک انت العلی الأعظم آنگاه بار دیگر به سجده رفته و در سجده همان چیزی را بگوید که در سجده اول گفت، سپس حاجت خود را از خدا بخواهد، ان شاء الله تعالی برآورده می‌شود.

سپس رسول خدا(ص) فرمودند: قسم به کسی که جانم در دست او است؛ هیچ بنده یا کنیزی از بندگان و کنیزان خدا این نماز را به‌جا نمی‌آورد، مگر اینکه خداوند گناهان او را می‌بخشد گرچه گناهان او مثل کف دریا و به عدد شن و به وزن کوه‌ها و به عدد برگ‌های درختان باشد و روز قیامت ۷۰۰ نفر از خویشاوندان خود را که همگی سزاوار آتش باشند شفاعت می‌کند و در شب اول قبر، خداوند ثواب آن را به بهترین صورت، با روی گشاده و خندان و زبان فصیح برای او می‌فرستد که می‌گوید: ای محبوب من! مژده بده! از هر سختی نجات پیدا کردی. می‌پرسد: تو کیستی؟ رویی بهتر از روی تو ندیده و بویی به خوشبویی تو به مشامم نرسیده. جواب می‌دهد: ای محبوب من! من ثواب آن نمازی هستم که در فلان شب، فلان منطقه، فلان ماه و فلان سال به‌جا آوردی؛ امشب آمده‌ام حقت را ادا کرده، مونس تنهایی تو بوده و وحشتت را از بین ببرم و زمانی که در شیپور دمیده شود، در عرصه قیامت بر سرت سایه افکنم و تو هرگز هیچ خیری را از جانب مولایت از دست نخواهی داد.

در اینجا این سؤال پیش می‌آید ظاهر روایت این است که لیلة‌الرغائب اولین شب جمعه ماه رجب است؛ حال اگر شب جمعه اول ماه، مصادف با اول ماه شد، چگونه می‌توان اعمال آن را به‌جا آورد؟ جواب این است که بخواهیم به ظاهر روایت عمل کنیم، باید بگوییم این اعمال در صورتی است که شب اول ماه، شب جمعه نباشد و اگر شب جمعه بود، شب جمعه دوم، این اعمال انجام می‌شود؛ گرچه لیلة‌الرغائب نباشد. چون در روایت تصریح نشده این اعمال حتماً باید در لیلة‌الرغائب باشد. ولی راه دوم و سومی هم هست که صحیح‌تر به نظر می‌رسد. راه دوم این است این اعمال را بدون روزه انجام دهیم و راه سوم اینکه روزه را هم بگیریم گرچه روزه در رجب نباشد.

پیامبر اکرم:
از اولین شب جمعه ماه رجب غافل نشوید که فرشتگان آن را «لیلة الرغائب» نامیده اند.

شب جمعه بین نماز مغرب و عشاء، ۱۲ رکعت نماز، در هر رکعت یک مرتبه «سوره حمد» سه مرتبه «سوره قدر» و ۱۲ مرتبه «سوره توحید» و در هر دو رکعت یک سلام.

سپس ۷۰ مرتبه می‌گوید: «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»

آنگاه سر از سجده بر می‌داری و هفتاد مرتبه می گویید: «رَبِّ اغْفِرْ وَ ارْحَمْ وَ تَجَاوَزْ عَمَّا تَعْلَمُ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْأَعْظَمُ»

سپس حاجت و آرزوی خود را طلب کنید تا به خواست و اراده خدا به آن برسید.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی: درنخستین شب جمعه ماه رجب بهترین‌ها و بالاترین درجات را طلب کنیم

بایدها و نبایدهای لیلة‌الرغائب

گزیده ما وظیفه داریم دعاها و آرزوهایمان را از طریق اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و ائمه اطهار(ع) از درگاه خدای متعال درخواست کنیم و به دنبالش باشیم ارزش‌ها و فضایل و کمال و عنایات الهی بین پروردگار متعال و خلق خدا هستند، ضمن اینکه شرط استجابت دعاها، داشتن ایمان و اعتقاد به مقام امامت و معصومیت و حجت خدا بودن حضرات معصومین(ع) و اهل بیت(ع) و معرفت، ارادت، مودت، اطاعت و فرمانبرداری از آنان است.

محمدحسین مروج کاشانی| «لیلة‌الرغائب» نخستین شب جمعه ماه رجب‌المرجب بوده و فضیلت‌های بسیاری درباره آن ذکر شده است. در بین برخی افراد و اقشار جامعه، نوجوانان و جوانان، خانواده‌ها و... این شب به نام «شب آرزوها» معروف است، اما حقیقت این است معنی و اهمیت این شب، بسیار فراتر و مهم‌تر از آن است که تنها به نام شب آرزوها نامیده شود. در عین مناسبت و در بیان اهمیت و آمادگی برای بهره‌مندی بهتر و بیشتر از فضائل و فیوضات این شب، با حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سیدعلی سجادی‌زاده، استادیار و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم اسلامی رضوی به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه می‌خوانید.

■ **«لیلة‌الرغائب» به چه معناست و اهمیت آن به چه دلیل است؟!**

ماه رجب حرمت و احترام بسیار زیادی در زمینه امور عبادی و بندگی دارد، به گونه‌ای که پیغمبر اسلام(ص) وقتی ماه رجب فرا می‌رسید در میان افراد و اصحاب خود می‌ایستاد و با صدای بلند آنان را به فرارسیدن ماه رجب توجه و تذکر می‌داد. «لیلة‌الرغائب» نخستین شب جمعه ماه رجب است. رغائب در لغت عرب، جمع کلمه رغیبه و رغیبه به معنای عطا و بخشش کثیر و فراوان است. البته به معنای چیزی که مورد رغبت و میل است نیز بیان شده است. در مجموع می‌توان گفت بنابر معنای اول، «لیلة‌الرغائب» شبی است که در آن عطا و بخشش خدا بسیار است و بندگان خداوند با رو آوردن به بارگاه خداوند متعال و خشوع در برابر بزرگی خدا، شایسته دریافت انعام، عطا و بخشش بی‌کران خداوند بزرگ می‌شوند. همچنین بر پایه معنای دوم، «لیلة‌الرغائب» شبی است که میل و توجه به عبادت و بندگی در آن بسیار است و بندگان خدا در این شب گرایش زیادی به رفتن به درخانه خدا و ارتباط و انس با او دارند. در این شب، عطا و بخشش خداوند فراوان و کثیر است و بندگان مخلص خداوند با رو آوردن به بارگاه قدس ربوبی و درخواست عطا و بخشش بی‌انتهای حق می‌شوند.

در اهمیت این شب نیز فضیلت‌های بسیاری در روایات و سنت اهل بیت عصمت و طهارت(ع) و آموزه‌های اسلامی و دینی بیان شده، ازجمله در زمینه آداب و بزرگداشت و اهمیت این شب، مانند روزه گرفتن روز پنجشنبه آن، انجام یک سری آداب و اعمال در بین نماز مغرب و عشا و... دستورالعمل خاص وارد شده که در کتاب شریف مفاتیح‌الجنان بیان شده است. توجه به آداب و شرایط نخستین شب جمعه ماه رجب به موجب توجه و ارزش آن بوده و به نظر می‌رسد یک نوع تذکر و یادآوری برای مؤمنان و مسلمانان است که از این شب و فضیلت آن غفلت نکنند و متوجه اهمیت این شب باشند و خود را برای بهره‌مندی از فضیلت و پاداش‌های آن پیش از ورود به نخستین شب جمعه ماه رجب، آماده کنند.

خداوند متعال در نخستین شب جمعه ماه رجب‌المرجب به بندگانش بسیار لطف دارد و عطا و بخشش فراوانی به آنان دارد. هر چند در بین برخی اقشار جامعه، جوانان و خانواده‌ها، این شب به نام «شب آرزوها» نامیده شده اما این معنای کامل، جامع و تام کلمه لیلة‌الرغائب نیست. در این شب پس از انجام اعمال و آداب آن، یکی از موضوعات مهم درزمینه بخشش و عطای فراوان خداوند متعال به بندگان خود، موضوع طلب و درخواست کردن است. یعنی برای رسیدن به عطاها و بخشش‌های فراوان خداوند باید از راه طلب و درخواست کردن بندگان از خدای متعال، وارد شد. پس بندگان با توجه به اهمیت و حساسیت و ثواب این شب باید از خداوند درخواست داشته باشند و توجه کنند که و محدود طلب نکنند، بلکه وسعت دید و افق نگاه خود را گسترش داده و به‌اصطلاح به کم و محدود راضی نشوند و در لیلة‌الرغائب از خداوند بسیار فراوان درخواست و تمنا کنند.

■ **به اصطلاح «شب آرزوها» در بین برخی اقشار جامعه و خانواده‌ها اشاره کردید، لطفاً در زمینه داشتن آرزو و آمال، دعا کردن، حاجت داشتن و... در آموزه‌های اسلامی و دینی توضیح دهید.**

انسان اگر از درگاه پروردگار متعال درخواست و دعا داشته باشد بسیار خوب و پسندیده است، به این شرط که همچنان که در پرستش قبلی در معنی کلمه رغائب بیان شد، انسان باید برای برآورده شدن حاجات و آرزوهای خود، درخواست کند. آنچه در دین اسلام و آموزه‌های حضرات معصومین(ع) مذموم و ناپسند شمرده شده، داشتن آرزو و دعا و درخواست کردن بدون در نظر گرفتن حقایق و واقعیات حرکت کند. برخی افراد آرزو می‌کنند عمر طولانی ۱۰۰ یا ۱۲۰ ساله یا بیشتر داشته باشند. خب، طول عمر زیاد به خودی خود که هیچ ارزشی ندارد، اگر این طول عمر همراه با عبادت و بندگی خدا و خدمت به مردم و خلق خدا و انجام حسنات و خوبی‌ها باشد، ارزش دارد وگرنه درخواست طول عمری که در راه رضای خداوند و انجام وظایف و تکالیف شرعی و انسانی نباشد، هیچ ارزشی ندارد.

■ **براساس آموزه‌های اسلامی و سنت و سیره حضرات معصومین(ع) مهم‌ترین دعاها، آرزوها و خواسته‌های یک انسان چه باید باشد؟**

ما باید در دعاهایمان از پروردگار متعال «بهترین‌ها و بالاترین درجات و ارزش‌ها» را درخواست کنیم. یعنی همچنان که خداوند احسن الخالقین و ارحم الراحمین است، ما هم در دعاها و آرزوهایمان، هم کنیم و افق دید و طلب درخواست‌هایمان را بالا ببریم. امام سجاد(ع) در دعای مکارم الاخلاق از درگاه خداوند متعال، اکمل و بهترین‌ها و بالاترین درجات و ارزش‌ها را درخواست می‌کنند. اکمل الایمان، افضل الیقین، احسن النیات و... همگی در دعاهای زین‌العابدین حضرت سجاد(ع) آمده، یعنی بهترین‌ها و زیباترین‌ها و بالاترین ارزش‌ها و درجات را آرزو و دعا می‌کردند. پس با توجه به قدرت، شأن، جایگاه، علم، توان و منزلت پروردگار متعال، حضرات معصومین(ع) بهترین‌ها و بالاترین‌ها و بالاترین ارزش‌ها و درجات متعالی را از خداوند سبحان درخواست می‌کردند. به قول معروف نباید از خداوند کم و کوتاه و محدود درخواست کنیم و به کم راضی نشویم. یک نکته ظریف در اینجا وجود دارد؛ همچنان که خداوند متعال دارای علم و قدرت فراوان و توانایی نامحدود در آورده شدن حاجات و دعاهاست و در لیلة‌الرغائب هم عطاها و بخشش‌های کثیر و بسیار بسیار فراوانی را به بندگان مرحمت می‌کند، اما لطف و عنایت و علم و قدرت خداوند در ارتباط با حکمت الهی و صلاح و مصلحت بندگان هم است، یعنی خداوند با علم، قدرت، مصلحت و حکمت مطلقی که دارد، اگر آرزو و حاجتی در جهت مصلحت و خیر بندگان باشد، مرحمت و مستجاب می‌کند. ما بندگان بر اساس آموزه‌های دینی و سنت و سیره اهل بیت(ع) وظیفه داریم دعاها و آرزوهای خود را از درگاه پروردگار متعال طلب کنیم و در راستای آن با پروردگار و درخواست هم، همت و کوشش داشته باشیم و حقایق و واقعیات را هم مورد توجه قرار دهیم، اما استجابت و برآورده شدن دعاها و حاجات با بستگی به حکمت و مصلحت الهی دارد.

■ **به نظر شما چه نکات ظریف و قابل توجهی در بهتر بهره بردن از فضائل لیلة‌الرغائب وجود دارد؟**

یکی از مهم‌ترین موارد، استفاده از فرصت‌ها و موقعیت‌ها به نحو شایسته و تمام و کمال است، یعنی غنیمت شمردن فرصت‌های معنوی که در آموزه‌های اسلامی به آن اشاره شده است، به عبارت دیگر، در زندگی نباید فرصت‌سوزی کرد بلکه باید برای بهره بردن از فیوضات و فضائل و فرصت‌های معنوی در زندگی، بیش از پیش تلاش کرد.

یکی دیگر از موارد مهم در زمینه لیلة‌الرغائب، ارتباط آن با ولی خدا و امام معصوم(ع) است. موضوع اصلی در لیلة‌الرغائب، عبادت و بندگی خدای متعال است و بندگان باید در چنین شبی همچنان که بیان شد از خدای بزرگ مواهب و بخشش‌های فراوان بخواهند که با شرایط علم، حکمت، مصلحت و قدرت الهی که بیان شد، ان شاء الله از سوی خداوند متعال عطا می‌شود.

یکی از آدابی که خدای متعال در برآورده شدن دعای بندگان قرار داده این است که بندگان به ولی خدا و امام معصوم که برگزیده پروردگار متعال است، ارادت و مودت و از او اطاعت و فرمانبرداری فرماید و دعاهای آنان را هم مستجاب کند، ابتدا این بخشش‌ها و خیر کثیر و نعمت‌ها و... از سوی پروردگار متعال به وجود مقدس امام زمان، حضرت مهدی موعود(عج) عنایت می‌شود و سپس از طریق امام عصر(عج) و ولی و حجت برگزیده خداوند که واسطه فیض و لطف الهی بین خالق و مخلوق و بین خداوند و بندگان است، به مخلوقان و انسان‌ها در دنیا مرحمت می‌شود. پس یکی از مهم‌ترین پیام‌های لیلة‌الرغائب برای آن هم فضیلت و خصوصیات که بیان شد، این است که حضرت حجت بن الحسن العسکری، امام زمان، مهدی موعود(عج) است.

پرستش هستیم، مسیر درست را برای ما تعیین کرده و در قرآن به عبارت «...وابتغوا الیه الوسیله...» اشاره شده یعنی وسیله و واسطه به پیشگاه پروردگار بیاورید. در تفاسیر قرآن و در بیان معنی این وسیله و واسطه، از وجود مقدس حضرات معصومین(ع) نام برده شده است. در داستانی آمده شخصی در زمان حضرت عیسی مسیح(ع) دعایش برآورده نمی‌شد و خیلی به درگاه خداوند دعا می‌کرد. پس از مدتی نزد حضرت عیسی(ع) آمد و از اینکه دعایش در درگاه الهی مستجاب نمی‌شود گله و شکایت داشت، حضرت عیسی(ع) پس از خواندن نماز و ارتباط با پروردگار متعال علت مستجاب نشدن دعای این بنده را جویا شد؛ خداوند در پاسخ به حضرت عیسی(ع) فرمود چون این بنده نسبت به تو (یعنی ولی خدا و حجت خدا) بی‌معرفت و بی‌توجه است، دعایش مستجاب نمی‌شود. پس یکی از شرایط استجابت دعا، داشتن معرفت و شناخت و ارادت به ولی و حجت خداست که برگزیده پروردگار متعال است.

ما وظیفه داریم دعاها و آرزوهایمان را از طریق اهل بیت عصمت و طهارت(ع) از درگاه خدای متعال درخواست کنیم و به دنبالش باشیم زیرا اهل بیت(ع) واسطه فیض و کمال و عنایات الهی بین پروردگار متعال و خلق خدا هستند، ضمن اینکه شرط استجابت دعاها، داشتن ایمان و اعتقاد به مقام امامت و معصومیت و حجت خدا بودن حضرات معصومین(ع) و اهل بیت(ع) و معرفت، ارادت، مودت، اطاعت و فرمانبرداری از آنان است.

در روایات و سنت و سیره ائمه اطهار(ع) آمده هر دعا و خواسته‌ای مهجور است و امکان برآورده نشدنش وجود دارد مگر اینکه در ابتدا، وسط و انتهای دعا کردن، بر محمد و آل محمد(ع) صلوات فرستاده شود؛ این امر به این دلیل است که حضرات معصومین(ع) می‌خواهند به بندگان خدا و پیروان خود مسیر موضوع معرفت و شناخت ولی خدا و حجت برگزیده الهی و واسطه فیض بین خالق و مخلوق را یاد آوری کنند. ائمه اطهار(ع) واسطه لطف بین خداوند و مردم هستند. پس ما باید به همه اولیای الهی و حضرات معصومین(ع) و در شرایط فعلی و در دنیای زندگانی امروز، از ولی عصر، امام زمان حضرت مهدی(عج) معرفت، شناخت، ارادت و اطاعت و فرمانبرداری داشته باشیم. یعنی در لیلة‌الرغائب یا در سایر زمان‌ها و موقعیت‌های خاص معنوی مانند شب قدر، شب جمعه، شب نیمه شعبان و... خداوند متعال اگر اراده کند بر اساس قدرت و حکمت و مصلحت خود به بندگانش لطف کند و مواهب و عطایایی عنایت فرماید و دعاهای آنان را هم مستجاب کند، ابتدا و سپس از طریق امام عصر(عج) و ولی و حجت برگزیده خداوند که واسطه فیض و لطف الهی بین خالق و مخلوق و بین خداوند و بندگان است، به مخلوقان و انسان‌ها در دنیا مرحمت می‌شود.

پس یکی از مهم‌ترین پیام‌های لیلة‌الرغائب برای آن هم فضیلت و خصوصیات که بیان شد، این است که حضرت حجت بن الحسن العسکری، امام زمان، مهدی موعود(عج) است.

دیدگاه

حجت‌الاسلام پناهیان:

برای تربیت فرزند دیندار او را جامعه‌پذیر بار بیاورید

حجت‌الاسلام علیرضا پناهیان در محفل هفتگی هیئت‌های دانشجویی استان تهران که در فاطمیه بزرگ تهران، واقع در شمال پارک لاله برگزار می‌شود، به تحلیل تاریخ صدر اسلام و نحوه بهره‌گیری صحیح از آن برای مسائل روز جامعه پرداخت که در ادامه گزیده‌ای از دهمین جلسه مبحث تاریخی تحلیلی صدر اسلام را می‌خوانید.

یک علت مهم دین‌گریزی این است که دین را به عنوان یک امر اجتماعی معرفی نکرده‌ایم، آن هم امر اجتماعی که ارزاسا و جلوگیری‌کننده از ظلم و طغیان. علت دیگر دین‌گریزی این است که خیلی از افراد، جامعه‌گریز هستند، جامعه‌پذیر نیستند، حوصله حضور در جامعه را ندارند، از تعامل با مردم بدشان می‌آید و اساساً موجود اجتماعی نیستند

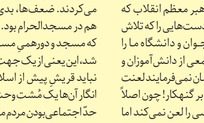

مقدمه دین‌پذیری، جامعه‌پذیری است. انسان‌ها را فرارتر نمی‌توانید از جامعه بار بیاورید بلکه انسان‌ها را اجتماعی بار بیاورید تا به دین علاقه پیدا کنند. براساس بررسی‌ها، افراد دیندار معمولاً اجتماعی‌تر هستند. بخشی از دین‌گریزی موجود در جامعه ما به‌خاطر نوع آموزش‌های دینی ماست، چون ما افراد را به اندازه کافی اجتماعی بار نمی‌آوریم. مشکل ما دین نیست، مشکل ما این است که جامعه‌پذیر نیستیم بلکه جامعه‌گریزیم. کسانی که می‌خواهند فرزندشان را دیندار تربیت کنند به‌جای تحکیم رابطه خصوصی او با خدا باید او را جامعه‌پذیر بار بیاورند به‌طوری که جرئت ورود به چالش‌های اجتماعی را داشته باشد؛ روی ریشه‌دهای دیگران مقاوم باشد؛ روی دیگران تأثیرگذار باشد به حدی که لبخند روی لب‌های دیگران ایجاد کند؛ مراقب باشد در دل کسی غم ایجاد نکند. وقتی پدر و مادر، فرزندشان را به عنوان یک عنصر اجتماعی بار بیاورند، او خیلی شیرین و راحت دیندار خواهد شد. گاهی سؤال می‌شود چگار کنیم بچه‌ام نماز خوان شود؟ احتمالاً این پدر و مادرها همان اشتباه و حشتناک را دچار شده‌اند که می‌گویند که ما دین‌گریز نیستیم بلکه جامعه‌گریزیم. کسانی که می‌خواهند فرزندشان را دیندار تربیت کنند به‌جای تحکیم رابطه با افراد به اندازه کافی اجتماعی بارشان می‌آوریم. مشکل ما دین نیست، مشکل ما این است که جامعه‌پذیر نیستیم بلکه جامعه‌گریزیم. کسانی که می‌خواهند فرزندشان را دیندار تربیت کنند به‌جای تحکیم رابطه خصوصی او با خدا باید او را جامعه‌پذیر بار بیاورند تا به دین علاقه پیدا کند. براساس بررسی‌ها، افراد دیندار معمولاً اجتماعی‌تر هستند. بخشی از دین‌گریزی موجود در جامعه ما به‌خاطر نوع آموزش‌های دینی ماست، چون ما افراد را به اندازه کافی اجتماعی بار نمی‌آوریم. مشکل ما دین نیست، مشکل ما این است که جامعه‌پذیر نیستیم بلکه جامعه‌گریزیم. کسانی که می‌خواهند فرزندشان را دیندار تربیت کنند به‌جای تحکیم رابطه خصوصی او با خدا باید او را جامعه‌پذیر بار بیاورند تا به دین علاقه پیدا کن